

UNIVERSITY OF CAMBRIDGE INTERNATIONAL EXAMINATIONS
International General Certificate of Secondary Education

FIRST LANGUAGE CZECH

0514/02

Paper 2 Reading and Directed Writing

May/June 2005

Additional Materials: Answer Booklet/Paper

2 hours 15 minutes

READ THESE INSTRUCTIONS FIRST

Write your Centre number, candidate number and name on all the work you hand in.
If you have been given an Answer Booklet, follow the instructions on the front cover of the Booklet.
Write in dark blue or black pen on both sides of the paper.
Do not use staples, paper clips, highlighters, glue or correction fluid.

Answer **all** questions.
The number of marks is given in brackets [ ] at the end of each question or part question.
At the end of the examination, fasten all your work securely together.

1. část

Přečtěte si následující dva texty: úryvek z populárně naučné knihy Miroslava Plzáka **Srdce zmámené láskou** a českou lidovou báseň **Sloužila má mjilá**. Souvisle odpovězte na následující otázky.

TEXT č. 1

Miroslav Plzák, *Srdce zmámené láskou*, str. 90.

Jsem-li opuštěn, netvářím se kysele

Milenecká láska nemá být nejen krvavá a katastrofická, ale nemá mít ani onu sentimentální vážnost, protože její konec není závislý na vůli milenců. Její konce mohou přece vznikat samy od sebe. Chcete-li, označujte milenecký vztah za vážný, ale vězte, že to slůvko „vážný“ se mi nelíbí. Je poráženecké a vážný vztah vyžadují lidé milenecky hendikepovaní. Líbilo by se mi usilovat o lásku radostnou a sytou a naplno prožívanou.

Je třeba z povědomí lidí vygumovat onen přívlastek „vážný“, protože milenci pak ke vztahu přistupují vážně, to znamená závazně. A závazný přístup k lásce udělá okamžitě z milenecké instituce a láska ztratí veškerý svůj *půvab*. Vstupujme do milenecké jen s přiměřenou mírou zodpovědnosti. Žádná kriváctví, jen přiměřený ohled, pokud ve mně žár lásky vyprchal a já chci odejít, zatímco ona trpí.

Víme, co láska dokáže, najednou se rozkomíhá, milenci se rozhaštěří a nejednou je jeden z nich ze hry venku. A co ten druhý? Tvrdím, že všichni máme myslet na *půvab* milenecké a vědět, že rozchod je jev možný, často i žádoucí, a proto nevstupuji do milenecké s vážností chirurga, který chce transplantovat srdce.

Naučme se brát lásku jako zdroj radosti, a když nevyjde, nelze jinak než zakousnout své srdce a odejít středem. Kňouravé vyžadování, aby vás druhý neopustil, je nejen nepůvabné, ale odpudivé.

Zahlcovat milenecké sliby věrnosti bere vztahu *půvab*. Milenecké smí být nejvýše přiměřeně odpovědné, ale ne institucionálně závazné.

Manželství je vskutku instituce zajišťující společnosti její reprodukci. Musí být proto pevné, zdatné. Zopakujme něco, co všude zdůrazňuji, že manželská láska se má opírat o takzvaná tři „S“:

- soucít** s bolestí druhého,
- starost** o druhého, aby se mu něco nestalo,
- stesek** po druhém, nejsme-li spolu.

Milenecké je, jak víme, vztah *paradoxní*, protože čím více se jeví jako vážně zamilovaný, tím mě druhý miluje méně. Mluvit o *zdatnosti* milenecké je všelijaké. Ale především nepřipadné, ne-li nevhodné. Právě proto, že je to riskantní životní příběh, ničím konkrétně nezajistitelný, **znamená pak úsilí o jeho jištění lásky ztrátu jejího půvabu**.

A je-li konec možný, dokonce dosti pravděpodobný, jsem povinen s koncem lásky počítat a s prohrou nedělat příliš velké cavyky. Zaplakat si, nebo naopak zasakrovat, nějaký čas být obolavěný, ale pak se zájmem očekávat ten neuvěřitelně nahodilý příběh nové lásky.

V půvabné publikaci o Michalu Horáčkovi jsem se dočetl, že to nejhorší při hře v kartách je být „sour loser“ (něco jako kyselý poráženeček). To není hráč, ale něco slabého a umaštěného. Kdo chce fňukat, když mu láska nevyjde, nesmí se do něčeho tak riskantního vůbec pouštět.

Chce se tím říci, že prohraju-li, hledím vpřed a pokouším se o nové hry. Jen nepítvat, kde se v minulosti stala chyba, protože láska je příliš složitá na to, abyste chybu odhalili.

Takže jedině člověk, který umí v lásce prohrávat, je schopen jí dodat v jejím průběhu *půvab*.

TEXT č. 2

Sloužila má mjlá

Sloužila má mjlá
za pasekama,
poslala psaníčko,
že se už vdala:
dyž jsi se vdala,
já se ožením,
však já tě, mé děvče,
snadno oželím.

Dala jsi mně šátek,
ten já ještě mám,
až vorat pojedu,
já ho zavorám:
já ho zavorám
do černý země,
abys nedostala
šátek ani mě.

Dals mi šnarovačku,
tu já ještě mám,
až pudu na trávu,
já ji rozřezám:
já ji rozřezám
na drobné kousky,
aby bylo konec
té naší lásky.

- 1(a)** Vyvodte z textu Miroslava Plzáka tři rady, jak se chovat v mileneckém vztahu, aby láska neztratila podle Plzáka „veškerý svůj *půvab*“. Stručně a srozumitelně je vyjádřete vlastními slovy. [12]
- (b)** Do jaké situace se dostali ve svém milostném vztahu hrdinové lidové básně Sloužila má mjlá a jak ji vyřešili?
Zachovali se podle některé z Plzákových rad? Pokud ano, napište, podle jaké. Pokud ne, vysvětlete, proč ne. [8]

(200-250 slov)

- 2** Napište úvahu (můžete ji propojit s vyprávěním ilustračního příběhu). Vyberte si jedno ze zadaných témat. Obsah nemusí přímo souviset s láskou a milencstvím.

**Tomu se říká: odejít středem.
Naděje umírá poslední.
Hněv je špatný rádce.
Sejde z očí, sejde z mysli.
Štěstí ve hře, neštěstí v lásce.**

(200-250 slov)

[20]

2. část

TEXT č. 3

Přečtěte si následující dopis. Napsali ho studenti berlínského gymnázia do pražské spřátelené školy.

Hochstrasse 26
Berlin

V Berlíně, 10. února 2005

Studenti 4. ročníku Gymnázia J.A.Komenského
Květnatá 76
Praha

Vážený pane učiteli, milí studenti,

Jistě si pamatujete, jak jsme se loni v březnu při našem společném setkání u nás v Berlíně domluvili, že na oplátku za rok navštívíme my Vás. Dokonce jsme si i stanovili přesné datum, 5. květen 2005. Vyskytly se bohužel jisté komplikace s dopravou, a proto budeme moci přijet až o týden později. Konkrétně bychom dorazili dálkovým autobusem k Vaší škole 12. května kolem 16. hodiny. Celkem nás přijede 26 studentů a dva učitelé. Rádi bychom bydleli v rodinách a poznali tak zblízka Vaš každodenní život. Pokud by to ale nebylo možné, zajistěte nám prosím ubytování v nějakém hotelu. Zpět do Berlína bychom rádi jeli vlakem, a to 19. května ráno. Můžete nám prosím zajistit rezervaci jízdenek?

Těšíme se, že Vás opět po roce uvidíme a navážeme na stará přátelství. Jsme také zvědaví na Vaši školu a Vaše město.

Dejte nám prosím vědět, jestli je naše návštěva možná a zda s námi počítáte.

Všechny zdraví a na setkání se těší

studenti 4. ročníku Gymnázia v Berlíně
a jejich třídní učitel.

3(a) Napište krátkou a stručnou **e-mailovou zprávu** adresovanou berlínským studentům, v níž jim potvrdíte jejich příjezd a sdělíte informace, které je zajímají ohledně jejich pobytu v Praze a odjezdu.

(50-80 slov)

[4]

(b) Napište **uvítací proslov**, tzn. řeč, kterou přednesete před celou školou na přivítání berlínských studentů.

(cca 150 slov)

[16]

0514/2 June 2005

Copyright Acknowledgements:

Question 1   Miroslav Plzák; *Srdce zmámené láskou*; Nakladatelstvi Motto; 2002.

Permission to reproduce items where third-party owned material protected by copyright is included has been sought and cleared where possible. Every reasonable effort has been made by the publisher (UCLES) to trace copyright holders, but if any items requiring clearance have unwittingly been included, the publisher will be pleased to make amends at the earliest possible opportunity.

University of Cambridge International Examinations is part of the University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES), which is itself a department of the University of Cambridge.